

MINEVIKUST

AKADEEMILINE PÖLLUMAJANDUSLIK SELTS 15-AASTANE

Prof dr agr P. Köpp APSi kauaaegne esimees

5. novembril 1930 a täitus 15 aastat sellest, kui registreeriti Tartu Ülikooli juures Akadeemiline Põllumajanduslik Selts – lühendatud nimetusega APS. "Agronoomial" on põhjust seda päeva märkida esiteks seepärast, et APS on alates 1926. aastast üks "Agronoomia" väljaandjaid, teiseks aga seepärast, et APSi elu on olnud kõige lähedamas ja tihedamas sidemes meie iseseisvuspõlve agronoomkonna kujunemisega.

APSi mõju sellele on olnud nii silmapaistev, et selles põlves täie õigusega kõneldakse "APSi koolist" ja "APSi vaimust". Tartu Ülikooli on agronoomidiplomiga lõpetanud seni ligi 200 (täpsamalt 181) inimest, lisaks palju neid, kes õiendanud ainult kõik eksamid, aga ka neid, kellele stuudiumitöö jäänud pooleli, neist kõigist saame inimestehulga, kellel õpingute ajal sidemeid olnud APSiga. Umbkaudsete arvestuste järgi võiks see hulk tõusta 600–700-le. Suur osa neist on jäänud praegugi kõige ligemasse kontakti APSiga eluaegsete liikmetena. Akadeemiliste Seltside peres on APS oma töö laadilt ja ulatuselt kujunenud omapärasemaks ja aktiivsemaks.

"Agronoomia" lugejaid on pidevalt informeeritud APSi tööst enese liikmeskonnast väljapoole, kodumaa põllumajanduse hääks Seda tööd mille tippsaavutuseks on ajakirjade "Agronoomia" ja "Taluperenaise" väljaandmine ning suure koguteose "Põllumehe käsiraamat" toimetamine ja kirjastamine, on varemini avalikkuses hinnatud. Märgitagu siin veel lisaks et APSi teeneks pole mitte ainult kõigi nende teoste koostamine, toimetamine ja kirjastamine, vaid APS on osanud need viia ka kõik rahva sekka. "Taluperenaise" tiraaž on kasvanud ajakirjadest suurimaks, "Põllumehe käsiraamatu" meil ennekuulmatu eksemplaride arvuga trükk on müüdnud üksikute osadel läbi. – Kõige selle avaliku töö kõrval on väljaspool vähem käsitlust ja hinnangut leidnud see nn "APSi kooli" mõju meie iseseisvuspõlve agronoomkonnale, mida aga ei saa sugugi alahinnata APSi muu kõrgeväärtusliku töö kõrval.

APSi, tema alaorgane ja üksikliikmeid iseloomustab

juba algusest päale suur tööind ja aktiivsus. Selles tundub algaastail nooruse tormi ja tungi ajajärku, nooruse laiajoonelisi unistusi, ometi igati väga positiivseid. Seda kõike on aga juba algusest päale osatud tasakaalustada vanemale elukogemuste ja tarkusega. APSis kohtame algusest päale tihedat koostööd vanemate ja nooremate, õpetajate ja õpilaste vabel. Teisest sem päale asutamist alates on Seltsi esimehena juhtinud prof dr agr Peeter Köpp, kelle tasakaalukas optimism suurel määral on iseloomustavaks jooneks kogu APSi tegevuses. Teistest õppejõududest, kes pikemat aega seltsi tegevusest juhatusliikmeina osa võtnud, mainitagu prof dr agr Leo Rinnet, prof dr agr Nikolai Rootsit, dots dr agr Mart Järvikut (Gross), eradots õp agr Jaan Metsa ja rida ülikooli assistente. – Kõikide nende kaastöö ja koostöö noorematega on olnud aktiivsele tööle virgutamisil ja juhtimisel suure tähtsusega Töövaimu kasvatamisel on töö toimkondadel, mida APSi eluea kestel asutatud 20 ümber, väga hinnatav seisukoht.

Meie agronoomilist tegelast, kes tuleb rahva seast ja läheb taas rahva sekka, peab iseloomustama elulähedus ja reaali-põllumajanduslik mõtlemisviis. Akadeemia oma õppetöö iseloomuga pole sellele arengule igakord soodustav. Siin on akadeemia ja elu vabel vaheliliks saanud APS, kus igakolmapäevastel kõnekoosolekutel käsitletakse küsimusi esijoones põllumajanduse ala juhtivate isikute poolt.

Kolmandana võiks "APSi kooli" iseloomustava joonena märkida haruldast üksmeele ja ühistöö vaimu ning leplikust teistimõtletajate vastu. Meie akadeemilist elu nii lihti iseloomustavad organisatsioonide vahelised Vargamäe-iseloomulised vägikaikavedamised pole pääsenud APSi tööd kunagi häirima.

15. töörohke tulemusterikka aasta möödudes on samuti kui väga paljudel agronoomilistel tegelastel ka K-k "Agronoomial" põhjust õnnitleda APSi, ühtlasi soovida edu, õnne ja jõudu kõikide nende ülesannete teostamiseks järgnevail aastail, millised APS oma ülesandeks võtnud.

Elmar Järvesoo (Gerberson)

Artikkel on ilmunud ajakirjas "Agronoomia" 1930, 11:520.

Autor oli APSi sekretär aastatel 1932–1937. Ajakirja "Agronoomia" toimetuse abijõud (1932) ja sekretär (1932–1935).

Autori kirjaviis muutmata.